C/2026/3940

1.9.2026

PRIPOROČILO SVETA

z dne 10. julija 2026

o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Švedske

(C/2026/3940)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1263 določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, s katerim se želi spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerne javnofinančne primanjkljaje. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za države in nadzor nad njihovim izvajanjem.

(2) Komisija je 25. novembra 2025 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2026, v katerem je Švedsko opredelila kot eno od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ([3]), priporočilo za priporočilo Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2026, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([4]) sprejel 21. aprila 2026, skupno poročilo o zaposlovanju in priporočilo o človeškem kapitalu pa 9. marca 2026.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) Priporočilo Sveta z dne 21. aprila 2026 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj).

(3) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost Unije. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: inovacije, razogljičenje in konkurenčnost ter varnost. Kompas za konkurenčnost je od objave podlaga za delo v okviru evropskega semestra, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji EU, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(4) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2026 nadalje razvija skupaj z zaključno fazo izvajanja Mehanizma za okrevanje in odpornost ([5]). Načrti za okrevanje in odpornost so bili skupaj s financiranjem kohezijske politike bistveni za uresničevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj so morali učinkovito obravnavati vse ali pomemben del izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v nedavnih ciklih, programi, ki se financirajo iz evropske kohezijske politike, pa so morali upoštevati specifična priporočila za države. Ker se Mehanizem za okrevanje in odpornost bliža koncu svoje življenjske dobe, je še vedno bistveno, da se ohranijo in nadgradijo reforme in naložbe, ki se izvajajo z njegovo podporo, zlasti tiste, ki prispevajo k obravnavi izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države.

(5) Komisija je 3. junija 2026 objavila poročilo o državi za Švedsko za leto 2026. V njem je ocenila napredek Švedske pri izvajanju specifičnih priporočil za državo za leto 2025 ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Švedskem. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se sooča Švedska. V njem je bil tudi ocenjen napredek Švedske pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(6) Komisija je za Švedsko opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve ocene služb Komisije o makroekonomskih ranljivostih za Švedsko za namene navedene uredbe so bile objavljene 20. maja 2026 ([6]). Komisija je 3. junija 2026 ugotovila, da na Švedskem ni več makroekonomskih neravnotežij. Ranljivosti, povezane z nepremičninskim trgom in visokimi ravnmi zasebnega dolga, so še vedno prisotne, vendar se je njihova resnost v zadnjem času zmanjšala. Čeprav je švedsko gospodarstvo zaradi razširjene uporabe spremenljivih hipotekarnih obrestnih mer zelo občutljivo na obrestne mere, se je izkazalo za odporno na višje obrestne mere v letih 2022 in 2023, zaradi katerih so se cene stanovanjskih nepremičnin znižale. Od takrat so cene stanovanjskih nepremičnin stabilne in se zdijo manj precenjene kot prej. Veliki sektor poslovnih nepremičnin je kazal znake izboljšane zmogljivosti refinanciranja, saj so se obrestne mere znižale, dostop do kapitalskih trgov pa se je izboljšal. Zadolženost gospodinjstev kot delež BDP, ki se je od pandemije zniževala, se je leta 2025 umirila in naj bi ostala stabilna. V prihodnje bi se lahko zaradi pomanjkanja stanovanj in ohlapnejših zahtev za posojilojemalce cene stanovanj in zadolženost gospodinjstev povišale. Banke so še vedno močne, dobičkonosne in imajo nizek delež nedonosnih posojil. Nedavno so bili sprejeti nekateri ukrepi za povečanje prožnosti najemniškega trga, regulativni okvir za gradbena dovoljenja pa je bil spremenjen konec leta 2025. V prihodnje bi učinkovito povečanje ponudbe stanovanj, odprava davčnih spodbud, ki dajejo prednost nakupu stanovanj z zadolževanjem, in preudarna uporaba makrobonitetnih ukrepov pripomogli k nadaljnjemu zaviranju rasti cen stanovanj in trajnemu znižanju zadolženosti gospodinjstev. Evropski semester bo zagotovil okvir za spremljanje napredka pri stanovanjskih reformah.

([5]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) SWD(2026) 143 final.

(7) Svet je 21. januarja 2025 na podlagi ocene in priporočila Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Švedske ([7]). Načrt zajema obdobje od leta 2025 do leta 2028 in določa proračunsko omejitev v obliki najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov za štiriletno obdobje. Svet je priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov: 4,0 % v letu 2025, 4,4 % v letu 2026, 4,4 % v letu 2027 in 4,6 % v letu 2028, ki ustrezajo najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na izhodiščno leto 2023, v višini 10,7 % v letu 2025, 15,5 % v letu 2026, 20,6 % v letu 2027 in 26,1 % v letu 2028.

(8) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je države članice pozvala, naj zaprosijo za usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje obrambnih odhodkov ([8]), Evropski svet pa je ta predlog pozdravil 6. marca 2025. Države članice lahko še vedno zahtevajo aktivacijo nacionalne odstopne klavzule kadar koli do leta 2028, če izpolnjujejo merila iz člena 26 Uredbe (EU) 2024/1263.

(9) Švedska je 30. aprila 2026 predložila letno poročilo o napredku 2026 ([9]) v zvezi z upoštevanjem priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ter v zvezi z izvajanjem reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Švedske o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241.

(10) Rast realnega BDP je v letu 2025 znašala 1,5 %, inflacija po HICP pa 2,6 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi realni BDP v letu 2026 zrasel za 1,8 %, v letu 2027 pa za 2,2 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 1,5 % v letu 2026 in 1,8 % v letu 2027.

(11) Na podlagi podatkov, ki jih je zagotovil Eurostat ([10]), se je primanjkljaj sektorja država na Švedskem zmanjšal z 1,5 % BDP v letu 2024 na 1,3 % BDP v letu 2025. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 v letu 2026 predviden primanjkljaj v višini 2,8 % BDP, v letu 2027 pa 2,5 % BDP. Povečanje v letu 2026 je predvsem posledica razmeroma znatne diskrecijske fiskalne porabe, zlasti na področju obrambe.

(12) Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([11]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2025 restriktivna in je znašala 0,3 % BDP. V letu 2026 naj bi bila ekspanzivna, in sicer v višini 1,9 % BDP, v letu 2027 pa restriktivna v višini 0,6 % BDP.

(13) Na podlagi podatkov, ki jih je zagotovil Eurostat ([12]), se je dolg sektorja država na Švedskem povečal s 34,2 % BDP konec leta 2024 na 35,1 % BDP konec leta 2025. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2026 predvideva, da se bo delež javnega dolga v BDP do konca leta 2026 povečal na 36,6 %, do konca leta 2027 pa še dodatno na 37,7 %. Povečanje deleža dolga v letu 2026 odraža predvsem povečanje primanjkljaja.

([7]) Priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Švedske (UL C, C/2025/644, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/644/oj).

([8]) Sporočilo Komisije Upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v okviru Pakta za stabilnost in rast (Bruselj, C(2025) 2000 final z dne 19. marca 2025).

([9]) Letna poročila o napredku za leto 2026 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=sl.

([10]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([11]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

([12]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

(14) Po podatkih Eurostata ([13]) so skupni obrambni odhodki sektorja država na Švedskem v letu 2025 znašali 2,9 % BDP. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi ti v letu 2026 znašali 3,8 % BDP ([14]).

(15) Unija se še naprej sooča s tveganji motenj v oskrbi z energijo in povečane nestanovitnosti cen, ki jih še zaostrujejo geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovne trge nafte in plina. Izkušnje iz energetske krize v obdobju 2022–2023 so pokazale, da splošni ukrepi, ki niso ciljno usmerjeni, povzročajo velike fiskalne stroške ter so socialno in gospodarsko neučinkoviti. Švedska od izbruha vojne na Bližnjem vzhodu februarja 2026 sprejema ukrepe fiskalne politike, da bi ublažila učinek, ki ga imajo visoke cene energije na gospodinjstva in podjetja. Ti vključujejo neciljna znižanja trošarin za bencin in dizelsko gorivo, ki naj bi prenehala veljati 30. septembra oziroma 30. novembra 2026, ter neciljno naknadno denarno podporo gospodinjstvom za stroške plina in električne energije, ki so nastali januarja in februarja 2026. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 fiskalni stroški teh ukrepov znašali 0,2 % BDP ([15]). Če bi ti ukrepi veljali do konca leta 2026, bi po ocenah Komisije njihovi fiskalni stroški v letu 2026 znašali 0,4 % BDP.

(16) Glede na izračune Komisije so očiščeni odhodki na Švedskem v letu 2025 zrasli za 2,2 %, v letih 2024 in 2025 pa kumulativno za 8,2 %. Rast očiščenih odhodkov v letu 2025 je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Če se upoštevata leti 2024 in 2025 skupaj, je skupna stopnja rasti očiščenih odhodkov prav tako pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti.

(17) Glede na izračune Komisije naj bi očiščeni odhodki na Švedskem v letu 2026 zrasli za 6,5 %, v letih 2024, 2025 in 2026 pa kumulativno za 15,3 %. Predvidena rast očiščenih odhodkov v letu 2026 je nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar na letni ravni ustreza odstopanju v višini 1,0 % BDP. Če se upoštevajo leta 2024, 2025 in 2026 skupaj, naj bi bila kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Sistematično, smiselno in pravočasno vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov je še vedno bistvenega pomena, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje instrumentov Unije za financiranje, pa tudi v okviru evropskega semestra.

(18) Pri izvajanju programov kohezijske politike, ki vključujejo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), je Švedska hitrejša od povprečja na ravni EU, in sicer kar zadeva izbiro projektov in tudi plačila. Pomembno je ohraniti sedanji zagon, hkrati pa čim bolj povečati učinek naložb na terenu. Švedska že ukrepa v okviru svojih programov kohezijske politike, da bi povečala konkurenčnost in rast. Kljub temu bo morda treba pri izvajanju nekaterim področjem, kot sta trajnostni razvoj mest in krožno gospodarstvo, nameniti več pozornosti. Bistveno je zagotoviti, da se nove naložbe, ki jih je Švedska opredelila pri vmesnem pregledu skladov kohezijske politike, zlasti tiste, ki so povezane s petimi prednostnimi nalogami, opredeljenimi v uredbi o vmesnem pregledu ([16]), izvedejo hitro in učinkovito.

([13]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji funkcij države (COFOG).
([14]) Natova opredelitev odhodkov za obrambo se razlikuje od opredelitve COFOG. Poleg tega bi lahko prišlo do razlik zaradi časa evidentiranja izdatkov, zlasti kar zadeva vojaško opremo, saj Nato pri poročanju ne upošteva pravil nacionalnih računov za čas evidentiranja.
([15]) To odraža stanje na presečni datum pomladanske napovedi Komisije 2026 (4. maj 2026).
([16]) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda.

(19) Švedska se sooča z več izzivi, povezanimi s stanovanjskim trgom in visokimi ravnmi dolga, zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov, uvajanjem obnovljivih virov energije in zmogljivostjo elektroenergetskega omrežja in omejitvami prenosa, izobraževalnim sistemom in vse slabšimi učnimi rezultati učencev ter vrzelmi v spretnostih, ki so najbolj izrazite pri ljudeh iz prikrajšanih socialno-ekonomskih in migrantskih okolij.

(20) Najemniški trg na Švedskem je strogo reguliran in razdeljen na regulirana stanovanja z najemninami, nižjimi od tržnih, in novejše enote s tržno usklajenimi najemninami. Ta struktura povzroča dolge čakalne liste za regulirana stanovanja z omejenimi distribucijskimi mehanizmi za tiste, ki najbolj potrebujejo pomoč, ovira gradnjo stanovanj in omejuje mobilnost delovne sile. Podatki o gradbenih dovoljenjih potrjujejo resnost upada gradnje in kažejo na nizke ravni stabilizacije. Da bi se preprečilo povečanje vrzeli v ponudbi stanovanj, bi bilo treba povečati gradnjo, zlasti na mestnih območjih, skupaj s prizadevanji za skrajšanje povprečnih rokov za določitev namenske rabe zemljišč in izdajo dovoljenj, ki temeljijo na nedavnih prizadevanjih na tem področju in jih razširjajo. Ravni zasebnega dolga so med najvišjimi v EU. Ugodna obdavčitev hipotekarnih posojil, zlasti znatna davčna olajšava za hipotekarne obresti, še naprej zagotavlja obsežne spodbude za zadolževanje gospodinjstev. Učinkovite reforme bi lahko zmanjšale spodbude za kopičenje dolga in izboljšale cenovno dostopnost.

(21) Švedska s svojimi sedanjimi politikami ni na dobri poti k doseganju svojih ciljev EU za leto 2030 glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Emisije toplogrednih plinov v državi so se leta 2024 povečale, predvsem zaradi cestnega prometa in necestne mobilne mehanizacije. To odraža zlasti nedavne spremembe politike, vključno z nižjimi obveznostmi za mešanje biogoriv in nižjimi davki na tekoča goriva, ki so povzročili povečanje emisij toplogrednih plinov. Poleg tega ne kaže, da bi bili odvzemi ogljika na Švedskem na dobri poti k doseganju cilja EU za leto 2030 glede rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva. Za dosego teh ciljev bi bili potrebni nadaljnji ukrepi politike, na primer z obdavčitvijo goriv in spodbudami za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

(22) Švedska je še naprej država članica z največjim deležem obnovljivih virov energije pri svoji končni porabi energije. Vendar omejitve zmogljivosti elektroenergetskega omrežja in prenosa ovirajo nadaljnje uvajanje obnovljivih virov energije. Odprava teh omejitev je ključnega pomena, saj se pričakuje, da se bo končna poraba električne energije na Švedskem v obdobju do leta 2045 znatno povečala zaradi povečanih potreb industrije in prometa po elektrifikaciji. Izboljšanje dostopa do neizkoriščenega potenciala za obnovljive vire energije na Švedskem bi lahko omogočilo elektrifikacijo industrijskih panog na jugu države, ki trenutno poteka, ter podprlo inovativni razvoj, razvoj zelene industrije ter razogljičenje na severu.

(23) Sedanji postopki za izdajo dovoljenj ovirajo nove obsežne projekte na področju čiste industrije in širitev zmogljivosti Švedske za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Dolgotrajni in zapleteni postopki med drugim ustvarjajo negotovost glede naložb ter ovirajo izvajanje projektov na področju odobalne in kopenske vetrne energije. Za Švedsko bi bilo koristno, da bi razširila in nadgradila nedavno sprejete ciljno usmerjene lokalne odškodninske sheme ter nadalje zmanjšala ovire, ki izhajajo iz neučinkovitih postopkov izdaje dovoljenj in pravic občin do veta.

(24) Glede na ključno vlogo človeškega kapitala pri krepitvi konkurenčnosti in strateške avtonomije Unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice ukrepajo, da bi nujno rešile strukturne izzive, povezane s človeškim kapitalom, na področju spretnosti, izobraževanja in usposabljanja, ki ovirajo konkurenčnost. Specifična priporočila za Švedsko za leto 2026 lahko prispevajo k izvajanju priporočila Sveta o človeškem kapitalu v Uniji.

(25) Medtem ko so švedski učenci na področju temeljnih in digitalnih spretnosti nad povprečjem EU, so se rezultati izobraževanja na področju temeljnih spretnosti od leta 2018 poslabšali. ([17]) Šolski sistem ne zagotavlja pravičnosti, kar se kaže v poduspešnosti pri temeljnih spretnostih, ki je zlasti visoka pri učencih iz migrantskih ali socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij, za katere je tudi bolj verjetno, da bodo skoncentrirani v nekaterih šolah. Učenci iz prikrajšanih okolij so premalo zastopani tudi v zasebnih šolah, ki so v povprečju bolj velikodušne pri ocenjevanju in katerih učenci imajo tako večje možnosti, da se kvalificirajo za nadaljnje izobraževanje. Znaten delež učencev konča obvezno šolo s prenizkimi ali nepopolnimi ocenami, zaradi česar ne morejo neposredno izpolnjevati pogojev za nacionalni program v okviru višje srednje šole. Pomanjkanje kvalificiranih učiteljev, zlasti v šolah ter pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok z velikim številom prikrajšanih učencev, ogroža kakovost in pravičnost izobraževalnega sistema ter še poslabšuje vse slabše rezultate izobraževanja. Za Švedsko bi bilo koristno, da bi se oprla na nedavne predloge reform, katerih cilj je odpraviti temeljne vzroke za negativne trende v zvezi s pravičnostjo in uspešnostjo.

(26) Kljub prizadevanjem je pomanjkanje delovne sile in spretnosti še vedno prisotno v nekaterih sektorjih in poklicih, kot so zdravstveni, informacijski in izobraževalni poklici, to pa še dodatno poslabšuje neusklajenost med izobraževanjem in usposabljanjem ter povpraševanjem na trgu dela. To negativno vpliva na konkurenčnost Švedske in povzroča strukturno brezposelnost. V več regijah, na primer na severnih redko poseljenih območjih, primanjkuje delovne sile, medtem ko je delovna sila v drugih regijah v presežku, kar kaže, da je treba izboljšati mobilnost delovne sile ter javne storitve in infrastrukturo, da bi se delavci lahko preselili v regije, kjer razpoložljive zaposlitvene možnosti bolje ustrezajo njihovim spretnostim. Kljub vse večji udeležbi v poklicnem izobraževanju in usposabljanju se država še naprej sooča z izzivi pri prilagajanju potrebam trga dela, delež diplomantov, ki delajo na delovnih mestih, ki ustrezajo njihovemu izobraževanju in usposabljanju, pa se zmanjšuje. Učinek ukrepov, sprejetih za zagotovitev hitrejšega vključevanja oseb iz ranljivih skupin, zlasti posameznikov iz prikrajšanih in migrantskih okolij, na trg dela, je bil doslej omejen, Švedska pa ima še vedno najvišjo stopnjo brezposelnosti v EU, kar zadeva osebe, rojene zunaj EU. Nižja stopnja izobrazbe in omejene spretnosti posameznikov iz ranljivih skupin dodatno zmanjšujejo njihovo zaposljivost –

PRIPOROČA, da Švedska v letih 2026 in 2027 ukrepa tako, da:

1. zagotovi, da bodo očiščeni odhodki v skladu z najvišjimi stopnjami rasti, ki jih je Svet priporočil 21. januarja 2025, glede na znatno odstopanje, ki ga je Komisija predvidela za leto 2026 v zvezi s priporočeno zgornjo mejo očiščenih odhodkov; okrepi obrambno pripravljenost, hkrati pa zagotovi vzdržnost dolga in učinkovito porabo ter postopno prilagodi proračun, da se ohranijo strukturno višji odhodki za obrambo; zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen energije, začasni, namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev ali zadostitvi potreb energetsko intenzivnih podjetij, da ohranijo spodbude za prihranke energije in da so njihovi fiskalni stroški v skladu z zavezami iz fiskalnega okvira EU;

2. zagotovi kontinuiteto reform in naložb, ki se izvajajo v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost; ohrani zagon pri izvajanju programov kohezijske politike, pri čemer se po potrebi opre na prerazporeditev v strateške prednostne naloge, dogovorjene v okviru vmesnega pregleda, in prožnosti, ki jih zagotavlja okvir kohezijske politike;

3. izboljša učinkovitost trga stanovanjskih nepremičnin, vključno z uvedbo reform na trgu najemniških stanovanj; spodbuja naložbe v gradnjo stanovanj in odpravi strukturne ovire za zmanjšanje pomanjkanja, zlasti na mestnih območjih; zmanjša spodbude za kopičenje dolga, na primer z odpravo ali zmanjšanjem davčne olajšave za hipotekarne obresti;

4. zagotovi doseganje ciljev zmanjšanja in odprave emisij toplogrednih plinov, zlasti z zmanjšanjem emisij iz cestnega prometa; razširi in nadgradi omrežja za prenos energije; pospeši in racionalizira postopke izdaje dovoljenj za uvedbo obnovljivih virov energije, zlasti za odobalno in kopensko vetrno energijo, ter prepreči razveljavljanje že odobrenih dovoljenj;

([17]) Na podlagi rezultatov raziskave PISA.

5. izboljša rezultate izobraževanja, zlasti učencev iz socialno-ekonomsko prikrajšanih in migrantskih okolij, obravnava pomanjkanje usposobljenih učiteljev in zagotovi pravičnost v šolskem sistemu; razvija spretnosti delovne sile ter obravnava pomanjkanje spretnosti in njihovo neusklajenost s povpraševanjem s ciljno usmerjenimi ukrepi, vključno z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, ter s podporo in spodbudami za izboljšanje vključevanja, zlasti posameznikov iz socialno-ekonomsko prikrajšanih in migrantskih okolij, na trg dela.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Svet

predsednik

S. HARRIS